د تصوف ځیني اصطلاحاتو شننه

څلورمه برخه : **څېړونکی: پوهنوال الکوزی تایب**

د مشاهدې اهل د دریو حالاتو لرونکی وي لمړی کشران دي، چې هغو ا مریدان دي هغو ا هرشي ته د پند او عبرت په سترګه ګوري او پکې سوچ او تامل کوي.

دوهم: یې منځنۍ ډله ده، چې ابو سعید خراز د هغو په هکله داسې وایې:

خلق په قبضه کې او د حق په تصوف کې وي کله ،چې د بنده او د هغه د خدای (ا) تر مینځ حضور بشپړ شو د بنده په وهم او ضمیر کې پرته له الله (ا) نور څه نه وي.

دریم :هغه حالت دی، چې عمرو بن عثمان مکې د مشاهدې کتاب کې د هغو په اړه داسې ویلي دي پرته له شکه چې د عارفانو زړونو خدای (ا) په ثابته او قطعي مشاهدې سره لیدلي او هغه یې په هرڅه او هر څه یې په هغه سره لیدلي دي د اللمع د کتاب لیکوال وایې: مشاهده یو عالي او لوړ حال دی او هغه د حقایق الیقین د مراتبو د ډېر پرمختګ له اثارو څخه شمېرل کېږي.

۱۰ـ لاهوت ، ناسوت، جبروت، ملکوت:

د لاهوت عالم د رڅح یو عالم دی او د لاهو تي کلمه په روحانیت کې متخصص ته ویل کېږي لاهوت د علم موضوع واحد ذات دی، لکه د کلام د علم په شان یو علم دی او الهیاتو څخه بحث کوي.

دناسوت عالم د مادي یو عالم دی ناسوت کلمه د سریاني ژبې څخه ده، چې لله ثاس څخه اخسلتل شلوې ده او دا هغله علم دی، چې مادي نړۍ او انسان ورپوري اړه لري او د انسان مفهوم اداکوي.

۱۱ـــ جبروت:

دالله (ا) له صفاتو څخه ده ((جبار)) یعنی قهر او قدرت، بنده په ملکوت کې واک لرونکی یا مختار دی، خو د جبروت په نړۍ کې مجبور دی هغه ته ضروردي، هغه څه چې حق تعالی ټاکلي دي،هغه غوره کړي او څه چې الله (ا) اراده کوي هماغه باندې عمل وکړي، د ابې طالب مکي په نزد جبروت د عظمت عالم دی، چې له الهي صفاتو او ؟سماوو له عالم څخه دی ډېر نور وایې ،چې جبروت یو منځنی عالم دی یعنی د ناسوت او ملکوت تر مینځ یو برزخ دی ملکوت د غیبو یو عالم دی او ناسوت یو مادي عالم دی او طبیعت او انسان ور پورې اړه لري ملکوت د ملایکو او پاکیو یعني مطهرینو عالم دی د لاهوت عالم د غیب عالم دی، چې خاص د الله تعالی په ذات پوري اړه لري.

څلورګوني عناصر یا اربعه عناصر:

پخوانیو ویلې وو ، چې نړۍ له څلورو عناصرو څخه چې د استقعات او ارکانو په نوم یاد ېږي او دا څلور عناصر، خاوره، اوبه، اور او هوا دی د تصوف په کتابونو کې د لطایفو د تزکیې په بحثونو کې یاد شوي دي په تېره بیا د نقشبندیه تصوف په څانګه کې یو شمېر صوفیان وایې له هغو لطایفو څخه؛ چې مادي او معنوي یا ظاهري او باطني وجود انسان ته جوړېږي، لس لطیفي دي له هغو څخه پنځه لطیفې د خالق عالم د ا ؛ یعنی څلور یې څلورګوني عناصر او پنځم یې نفس دی او پنځه نور یې، چې د امر له عالم څخه دي زړه، روح، سرا و خفي دی.

۱۲ـ ولـــــي:

پله قران کریلم کې وللي هغه صفت دی، چې الله (ا) ته راغلی او بنده ته هم یو صفت دی خدای (ا) فرمایلي دي ژباړه: خدای (ا) آ هغو ساتونکی دی، چې ایمان یې راوړی وي خدای (ا) آ مومنانو مرستندوی ده. خدای (ا) ته پرهیزګاران ګران دي او کافي ده، چې یوازي الله (ا) مرستندوی وبولي وو ایه، چې ایا پرته له الله (ا) څخه له بل چا مرسته وغواړم خدای (ا) نیکو کاران خوښوي.

ولایت د ساتني مرستي او عنایت فرمایلو په معنی آ؟ خو که د ښو لپاره د یو صفت په توګه راشي نو معنی یې محفوظه مستوره او محبوبه کېږي.

صوفي شاعر مولوي وایې: ولي هغه څوک دی، چې عارف با الله او تر ممکنه حده د صفاتو او ذات مدرک وي او په شریعت کلک ژمن وي، درې واړه تقوا ګاني ولري په عبادات کې دو؟مداره ولاړ له ثناعاتو (بدیو) څخه ځان ساتونکی او له ګناهونو څخه پاک وي. د مولوي منظور له دری ډولو تقواګانو څخه دادی: له کفر څخه تقو؟، له ګناه څخه تقوا ، او په نړۍ کې له ځان هلاکولو څخه تقوا.

د تصوف په عرف خصوصاً د نقشبند یه طریقه کې ولي هغه څوک دی، چې هغه لس ګوني مقامات چې موږ مخکې وویل پوره کړي (توبه) زهد ، صبر ، او نور ولایت دوه ډوله ده صغری او کبری. یو څوک ولایت ته تر هغو نشي رسیدلای، چې په دایم ذکر سره خپل لطایف تزکیه کړي د تصوف زیات شمیر شیخان وایې، چې نبوت د کبری درجې ولایت څخه وروسته پیل کېږي نو ښکاره خبره ده، چې ولي د نبوت مقام ته نه رسېږي خو انبیا وو ته د ولایت مقام حاصل دی.

پاتې لري په راتلونکي ګڼه کې

مولوی فقیر محمد »خنجری«

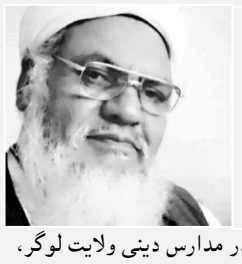

مولوی فقیر محمدخنجری فرزند صوفی عالیقدر ملاشیر محمد مرحوم ، در سال ۱۳۳۰ هـ ش در قریه بابا صالح مربوطات برکی راجان ولسوالی برکی برک ولایت لوگر در یک خانواده روحانی و غریب چشم به جهان گشود. تحصیلات خانوادگی را تا حافظ ؛بوستان و گلستان از پدر بزرگوار خود که اهل تصوف بود فرا گرفت، تحصیلات ابتدایی را در مدارس دینی ولایت لوگر، پکتیا ، کابل، پروان، بغلان و وردگ از علما جید فرا گرفت و جهت فرا گیری تحصیلات عالی در سال ۱۳۵۳ هـ ش به کشور اسلامی پاکستان رخت سفر بست در شهر کویته ایالت بلوچستان پاکستان علم تفسیر را فرا گرفت.

محترم (خنجری) صاحب در سال ۱۳۵۴ هـ ش رهسپار پشاور پاکستان گردید و در انجا از استادان مجرب و شیوخ معتبر حدیث تحصیلات عالی اسلامی را در مدارس عالی پشاور به پایه اکمال رسانیده در سال ۱۳۵۲ هـ ش فارغ التحصیل گردید بعد از اخذ سند آ سال ۱۳۵۷ هـ ش تدریس را در شهر کابل اغاز کرد ولی حکوت کمونستی او را نگذاشت که به تدریس ادامه بدهد از همان سال به جهاد مقدس اغاز و آسال ۱۳۷۱هـ ش در یکی از جنگهایی رویارویی با روسها د ولسوالی برکی برک شدیداً مجروح شد که از اثر ان یک پای وی معیوب گردید.

در سال ۱۳۷۲ هـ ش مجبور به هجرت گردید و از همین تاریخ به بعد بحیث رییس فرهنگی جمعیت طلبه، مدیر مسول جریده (حقیقت الاسلام) ، مدیر مسول مجله (ایثار) و مجله اردو مسولیت هایی مختلفی را به عهده گرفت.

در سال ۱۳۷۲ هـ ش بحیث نشرات وزارت تعلیم و تربیه در کابل تعین گردید. بحیث مشاخاص اطلاعات و کلتور ولایت باستانی هرات طرف ملامحمد عمر (مجاهد) تعین گردید و ایفای وظیفه میکرد.

محترم مولوی فقیر محمد (خنجری) با لسان هایی عربی و اردو اشنایی داشته بزبانهای پشتو و دری شعر می سراید و خدمات ارزنده را در ادبیات کشور انجام داده است و مضامین وی نثر دری در جراید و مجلات طبع شده است. از مولوی صاحب اثار دیگر مانند عشق وطن، حمد و نعت شریف، طوفان سر اشک و غزلیات به جا مانده است. ازخداوند متعال برایشان عمرطولانی را خواهانیم

جام وحدت

ملا شراب عشاق را از جام وحدت خورده ایم
در ملیان ماوج مستی تکلته را پلی برده ایم
خون ملا خشکید اکنون زندگی بربـاد رفت
زنده ایم انده زنظر اما بله معنی مرده ایم
جلور و ظلم ایلن زمانه انقدر بالا گرفت
ملا؟ز درد ظلم ان ملحازون و دل افرده ایم
سرنالو شالت ملا بلدست دیالو افتالیده است
خود به زندان هوس در قید و بند چلون برده ایم
ملا جالرای ملا بله دیالوان تمالدن شالر مباد
خار گشتیم گل بله باغ عشق ملا پرورده ایم
سالا غالر ملا پرنشد امالروز از صبحای عشق
تالاک خود را ما دیگر از بیخ و بن پی کرده ایم
بالالا غلبالی را خبالر کالن بالبالا از حال ما
ملا بله بوستان جهان همچلون گل پژمرده ایم
(خنجری) انالدر میالان شالعالله هالای اتشیم
درد هلجالران میکشیم در دوزخالیم ازرده ایالم

د ماشومانو په روزنه کې څو مهم او اړین ټکي/ لیکنه : شیرمحمدامیني ستانکزی

دنن ورځې ماشومان که کوچنیان دي، خو دسبا ورځې لویان او د ولسونو دخدمت لپاره خادمان دي، نو خپل ماشومان په کوم ډول وروزو څو دهېواد او دخلکو لپاره رښتیني خدمتګاران واوسي؟ ددې لپاره چې ماشومان مو دراتلونکې لپاره ټولنې ته په سالم ډول وړاندې شي، نو هر مور او پلار مکلف دی، چې دخپلو اولادونو دسالمې روزنې لپاره زده کړې ورکړي او درسمي زده کړو تر پیل خپل ماشومان دې ته چمتو کړي، چې دښوونځي او آن دپوهنتون زده کړې په سمه توګه ترلاسه کړي.

دماشومانو د روزنې لومړنی پیل دمورغیږه ده؛ کوم چې دماشوم ذهن او فکر ودې منظم ماشین په کارپیل او تر بډایتوب پورې کار کولی شي.

ځکه دماشوم ذهن دسپین کاغذ په شان وي، چې په دې کاغذ کې څه ولیکل شي، هغه دژوند ترپایه پاتي کیږي او ورسره ماشوم په عملي ډول کړنې ترسره کوي.

نو اړینه یې ګڼو، چې په دغه پړ؟ کې مور او پلار دخپلو ماشومانو کړنو او خبرو ته ډېره پاملرنه وکړي، څو دهغوی په وده؟ پراختیا کې لازمې لارښوونې او سپارښتنې ترته ؟شي.

ماشومان پریږدئ، چې هرڅه په خپل طبیعت کوي، دمخنیوي لپاره یې غبرګون مه ښکاره کوئ، په ډېرې آرامۍ ورته ښې لارښوونې وکړئ، څو دهغه کار یا خبرو کولو نه ډډه وکړي.

که چیرته دماشومانو په کارونو اویاخبرو کې ځان ښکېل کړئ، نو ماشوم هغه کار یا خبرو ته نور هم آ؟ورکوي او په دې سره دماشوم ضدي حس پیاوړې کیږي، نو چې کله لوی شي، ضدي او کینه ګرانسان ورنه جوړېږي.

دماشوم ذهن او فکر دپراختیا په حاله کې وي، په دې وخت کې باید ماشوم په اسلامي؛ دیني او شرعي لارو چارو وروزل شي ؟ په لومړیو کې یادونه ورته وشي. لکه داسلام پنځه بناوې، دخدای (ا) پیژندنه، دپیغمبر څلوریارانو نومونه اوداسې نور... غوره آ؟ا، چې ماشومان مو کله کله له ځان سره جومات ته بوځئ ،څو دوی په عملي ډول دلمانځه او اوداسه کولو طریقه زده او هم دجومات ملا ورته د لومړ ا درس بغدادي پاڼه پیل کړ ا .

وروسته بیاهم ددیني موضوعاتو ترڅنګ دهیواد پالنې په اړه هم لنډ شان ته مالومات ورزده کړل شي، څو په راتلونکې کې دهیواد پر وړاندې ملي شخص واوسي.

خپلو ماشومانو ته دساتیري اړین توکي له بازاره وپیرئ او له هغه توکو ډډه وکړئ، څو دماشوم ذهني پیاوړتیا ورسره نا آشنا وي، لکه: پلاستیکي ټوپکونه، تمانچې او داسې نور...

ښه داده، چې هغه څیزونه ورته واخلئ،څو دوی هم د ژور فکر کولو له امله په ځوانۍ کې وهڅېږي او ځان یو موقف ته ورسوي.

ماشومان مو له کتاب او قلم سره؟ آشنا کړئ، څو له کوچنیوالي یې له علم سره مینه پیدا شي. ماشومان مو تفریح ځایونو ته له ځان سره کله کله بیایئ، څو دوی دپوښتنو کولو ته مخه وکړي، کله چې دوی پوښتل چې دا څه ده؛ دڅه لپاره ده او یا نورې ورته پوښتنې کولې نو په واضح ډول پوښتنې یې ځوابوئ.

دماشومانو مخې ته بدې او سپکې خبرې مه کوؤ او نه هم د هغوی پر شتون لفظي اویا فزیکي جګړې وشي، ځکه دوی فکر کوي، چې همدا خبرې او جنګ کول به ښه وي، نو اړینه ده، چې دهغوی ترمخ له کورنۍ سره په مینه او محبت ښه چار او چلند وشي، تر څو دمینې په فضا کې کوچنیان مو را لوی شي.

زموږ په ورځسته پاتې ټولنه کې دغو خبرو زیات رواج موندلی،چې ماشومان مو کله ناکله ښکنځلو ته هڅوو. ورته وایو چې کاکا ته دې یوڅ ښکنځل وکړه او بله ناوړه خبره یې په خوله کې ورکو ، دغه کار دماشومانو په روزلو کې لویه جفا شمیرل کیږي.

کله چې ماشومان مو ولیدل په غلط کار باندې بوخت دي؛ نو په ډېرې مینې هغوی له دې کار څخه ؟ژغورئ، دکار په اړه وضاحت ورکړئ، ورته ووایاست، چې دغه کار په ژوند کې ډېر زیانونه لري، څو موږ ورسره په دې بلا کې ونه غورځو او یا دخپل وړتیا په اساس ماشوم له ناوړه کار څخه منعه کړئ.

که چیرته ماشوم موځیل (سرشقي) وکړ ا او دکورځینې اسباب لکه ګیلاس؛ دکوټې د کړکۍ هنداري ماتول او دروازه په زوره زوره ډبول ترسره کړل، نباید ماشوم ته وهل او ټکول ورکړو ، په ډېر ماهرانه ډول خپل ماشوم په غیږ کې واخلو او په مخ یې ښکل کړو ورته ووایو چې بچی جانه! که دغه توکي مات شي، بیا زموږ په کورکې به هیڅ څه نه وي، دا ټول په پیسو اخیستل شو ا ؛ نو که پیسې بیا په دغو شیانو مصرف کړو ، بیا تاته به بوټ او جامې له کومه کړ؟، وګوره دنور؟ خلکو بچیان چې څومره ښکلي ؟؟نوي جامې یې په تن دي، هغوی هیڅکله نه ژاړي او نه هم دکور شیان ماتوي.

نو په دغو خبرو دماشوم فکر دښو ، بدو او دګټې او تاوان په اړه وده کوي، بیا له سرشقۍ خلاص او کله چې لوی شي، نه به ضدي وي او نه به هم چا ته په زړه کې کینه ولري. ماشومان مو هیڅکله مه رټۍ پریږدئ، چې دوی هم کله کله یو نظر ورکړي، که چیرته ماشوم مو غلط نظر اویا بده خبره هم وکړه، نو سمدلاسه یې خبرې مه پریکوئ او مه یې توهینوئ، په ډېرۀ نرمه لهجه ورته ووایاست، چې بچیه! دغه خبره ښه نه؛ بلکې بده ده، خلک بیا په موږ خاندي، چې دپلانکي زوی داسې بده خبره وکړه، نه آ؟چې آ ماشومانو په جرأت زیاتیدو او په ښو اخلاقو کې مثبت رول لوبوي، بلکې ټولنې ته دښه او مودب شخصیت په وړاندې کولو مهم او اغیزناک ګام وي.

پاتې په راتلونکي ګڼه کې

اخلاق اجتماعی در رسانه های محلی

به همان اندازه که رعایت اصول قانون رسانه ها ضروری میباشد ، لازم است که اصول اخلاق خبرنگاری نیز مورد توجه قرار گیرد. اخلاق رسانه یی در عمل ودر فعالیت های خبرنگاری رعایت شود ؛ازجانب دیگر دربعضی موارد اگربدون درنظرگرفتن اخلاق رسانه ای، مشکلات وارزشهای اجتماعی، توهین وحتک حرمت ویا تجاوز به حریم شخصی افراد کارمندان رسانه ها عمل کنند ، درحقیقت اصول خبرنگاری را زیرپا نموده اند.

درنظرنه گرفتن اخلاق رسانه ای وپیامده های آن دراکثرموارد منجربه اخطاریه، هشدار وقتل خبرنگاران نیز میگردد.

مسوولیت پذیری یکی از شیوه های اصل های بزرگ در اخلاق رسانه یی میباشد. بررسی ها نشان داده است که رسانه ها موثریت چشمگیری در شکل دهی افکار، نظریات وبرداشت های مردم در جوامع دارد.

این تأثیرگزاری میتواند مثبت ویا منفی باشد یا به بیان دیگر میتواند جنبه سازندگی وتعلیم دهی نیز داشته باشد. با درنظرداشت این مسایل، چون رسانه ها وظیفه راهنمای مردم به همزیستی، همپذیری، سازندگی وزندگی مسالمت آمیز را دارامیباشد ؛ لازمی است که نحوه تأثیرگزاری رسانه ها اخلاقاً به نفع اجتماع باشد ، تا رسالت اطلاع رسانی و رفع مسئولیت که درجامعه دارد به صورت درست اش ادانمایند.

رسانه وسیله انتقال پیام، معلومات واطلاعات با استفاده از وسایل رادیو ، تلویزیون، روزنامه، جریده (هفته نامه، نشریه پانزده روزه، ماهنامه، مجله، گاهنامه، فصلنامه، پوستر وبولیتن) ؛ آژانس خبر رسانی میباشد.

اخلاق رسانه هابیان کننده رفتارهای خوبی یا بدی فرد است. اخلاق در کنار دلایل وانگیزه ها به رفتارمردم، ونیزبه خصلت های کلی ترآن مربوط میشود. درمجموع معیارهای اخلاق بخشی از زندگی مردم را تشکیل میدهد که انتخاب و رفتارانسان ها را هدایت میکند.

تهیه کننده : امین الله (صفا)

پیام ریاست مبارزه علیه موادمخدر ولایت لوگر

هموطنان عزیز !

1- هرنوع مقاومت دربرابرتخریب کوکنار جرم است .

2- تهیه نفقه حلال عبادت است، باکشت حرام این عبادت را به گناه مبدل نسازیم .

3- زراعت حلال دردین مبین اسلام یک پیشه مقدس است، باکشت حرام ثواب رابه گناه مبدل نسازیم .

4- معتادین موادمخدر از عبادت خداوند (ا) باز می مانند ، باکشت وتولیدموادمخدرخود راشریک گناه نسازیم.

5- زارعین کوکنارنظربه ماده (41) قانون مبارزه علیه مسکرات وموادمخدر مجازات میگردند.

6- جلوگیری ازکشت، تولید ، قاچاق واستعمال موادمخدرمسؤلیت وجدانی هرانسان است.